

Tilburg University

Grote economische onzekerheden

Eijffinger, S.C.W.

Published in:
Brabants Dagblad

Publication date:
2003

Document Version
Publisher's PDF, also known as Version of record

[Link to publication in Tilburg University Research Portal](#)

Citation for published version (APA):
Eijffinger, S. C. W. (2003). Grote economische onzekerheden. *Brabants Dagblad*.

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

De economische gevolgen van de oorlog in Irak

Hier op *Harvard University* wordt tijdens de lunches en diners alleen nog maar gesproken over de oorlog in Irak en de politieke en economische gevolgen hiervan. Nu is Harvard vanouds een democratisch bolwerk. Traditioneel leverde Harvard voor de democratische Presidenten de voorzitters van de prestigieuze *Council of Economic Advisers*, een gezelschap van gereputeerde academische economen dat beleidsadviezen aan de zittende President geeft. De laatste decennia levert Harvard ook graag de voorzitters van de CEA voor de republikeinse Presidenten, zoals Marty Feldstein in de regering van Reagan en zeer recentelijk Greg Mankiw in de regering van George W. Bush. In de Verenigde Staten bestaat veel meer respect voor de opvattingen van academische economen dan in Europa en zeker in Nederland. In Nederland maken ambtelijke commissies, zoals de inmiddels beruchte *Centraal Economische Commissie*, de dienst uit en de regerende politici volgen hun adviezen meestal braaf op.

Wat zijn, afgezien van al het menselijk leed, de economische consequenties van de Irak-oorlog en hoe dienen wij in Nederland op deze majeure schok te reageren? Deze gevolgen hangen van drie soorten militaire en politieke onzekerheden af. Allereerst zijn de kosten van de militaire operatie voor de VS en het Verenigd Koninkrijk natuurlijk direct afhankelijk van de lengte van de interventie. Een korte en 'schone' oorlog zal op zich beperkte kosten met zich mee brengen, temeer omdat de Amerikanen ook veel afgeschreven materieel naar de Golfregio overgebracht hebben. Een lange aanwezigheid in Irak zal aanzienlijk hogere kosten voor de VS met zich meebrengen, hetgeen zich bij ongewijzigde belastingplannen uiteraard vertaalt in nog grotere begrotingstekorten voor de regering-Bush. Het Amerikaanse betalingsbalanstekort zal dan nog verder oplopen. Daarnaast zijn er ook nog de onzekere kosten van de wederopbouw van Irak, die vanzelfsprekend aanzienlijk hoger zullen uitvallen naarmate de militaire operatie langer voortduurt en er minder behouden blijft van de Iraakse infrastructuur. Gegeven de politieke verdeeldheid tussen de Amerikanen en Europeanen zal het niet eenvoudig worden om een consensus over de verdeling van deze kosten te bereiken. Vele politici hier in de VS voelen de bui al hangen en beweren nu dat Irak zelf maar een groot deel van heropbouw zelf moet gaan betalen uit zijn olie-inkomsten. Daarbij gaat men er impliciet van uit dat de Iraakse capaciteit om olie te blijven produceren en exporteren niet serieus aangetast wordt. Dat is natuurlijk nog maar de vraag. Zelf denk ik dat de kosten van de wederopbouw, die hun beurt ook weer van de lengte van de interventie afhangen, voor een groot deel op het Europese bordje komen te liggen. Tenslotte zijn er enorme maar moeilijk te kwantificeren kosten op lange termijn verbonden aan de politieke *fall out*, die verband houden met een significante toename van terroristische aanslagen en nog meer politieke turbulentie in het Midden-Oosten. De terroristische dreiging zal er ongetwijfeld toe leiden dat er nog grotere beperkingen op het Amerikaanse en Europese vliegverkeer, maar op het andere internationaal verkeer zullen komen die hogere transactiekosten voor de wereldhandel met zich mee brengen. Met alle onzekerheden ben ik bijzonder somber gestemd over het aantrekken van de economische groei in de komende jaren. Het zou mij niet verbazen als er voor 2003 uiteindelijk een nulgroei resulteert en voor de daarop volgende jaren een zeer bescheiden groei van één tot twee procent in Nederland. Dat betekent dat ook ons land de speelruimte van het *Stabiliteits- en Groeipact* meer zal dienen te benutten dan het lief is. Essentieel is daarbij dat het

tweede kabinet-Balkenende geen procyclisch begrotingsbeleid gaat voeren en daarmee de economische neergang nog verder versterkt. Het advies van voornoemde Centraal Economische Commissie om 14,5 miljard euro in de komende kabinetsperiode te bezuinigen kan Balkenende maar beter terzijde leggen. Misschien wordt het ook eens tijd voor een Nederlandse *Council of Economic Advisers*?

Prof. dr. Sylvester Eijffinger is hoogleraar Europese Financiële Economie aan de Universiteit van Tilburg en op dit moment gasthoogleraar aan de Harvard University.